

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

YÜKSEK FEN KURULU KARARI

I- KONU

... adı geçen idare tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "...." işinde; süre uzatımı, ödenek aktarımı, revize iş programı hazırlanması ve fiyat farkı hesaplanması hususlarında yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlık ile ilgili Kurulumuz kararı talebidir.

II- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

06.01.2026 tarihli dilekçe ve ekleri ile 11.02.2026 onay tarihli "*Anlaşmazlık Tutanağı*" başlıklı belgede özetle;

İşin yer tesliminin 20.11.2023 tarihinde yapılması sonrası, kazı planı uygulamasında sorunlar yaşandığı, bunun üzerine iksa projesi hazırlanmasına karar verildiği, taraflarınca hazırlanıp idareye sunulan iksa projelerinde idaresince değişiklikler yapılmasının talep edildiği, gerekli proje değişikliklerin taraflarınca yapılarak idareye sunulduğu, nihayetinde 23.02.2024 tarihli idare yazısı ile projelerin onaylandığı, sonuç olarak, iksa projelerinin hazırlanıp onaylanması sürecinde, kazı çalışmalarına başlanamadığı, dolayısı ile 2023 yılı içerisinde herhangi bir çalışma yapılamadığı,

İşin yürütülmesi sırasında 2024 ve 2025 yılları içerisinde düzenlenen geçici hakediş raporlarının, sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödenmediği, bu sebep ile idaresince 502 gün ilave süre verildiği, bu bağlamda, 2025 yılı içerisinde, düzenlenen geçici hakedişlerin ödenmemesi sebebi ile maddi sıkıntı yaşanıldığı ve 1 Temmuz-31 Aralık döneminde, çalışma yapılamadığı, dolayısı ile işin taraflarınca durdurulduğu,

İdaresince, gerek 2023 yılında çalışılmaması sebebi ile gerekse 2024 ve 2025 yıllarında alınan süre uzatımı kararlarına karşılık harcanamayan ödeneğin sonraki yıllara aktarılmadığı, ayrıca işin yürütülmesi sırasında, iş artışı kapsamında ilave imalatların da yapıldığı, ancak buna dair ilave sürenin de verilmediği,

Sonuç olarak;

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 4 üncü, işe ait sözleşmenin 11, 12 ve 14 üncü ve sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ)'nin 29 ve 39 uncu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'ın ilgili hükümleri göz önünde bulundurularak;

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

İdaresince, 2023 yılında harcanmayan ödenek ile 2024 ve 2025 yıllarında gerek temin edilemeyen ödeneklerin gerekse hakedişlerin geç ödenmesi sebebi ile işte meydana gelen gecikme dolayısı ile durma ve yavaşlama sebebi ile harcanamayan ödeneklerin sonraki yıla/yıllara aktarılması, buna karşılık gelen ilave sürenin ve iş artışı kapsamında yapılan imalatlara dair sürelerin verilmesi, bu hususlar dikkate alınarak iş bitim tarihinin 18.10.2027 olarak revize edilmesi ancak ödenek temin edilmesi durumunda işin 2026 yılı içerisinde bitirilmesinin taraflarınca taahhüt edileceği, bu durumda sözleşme ödeneklerinin; 2023 yılı için 0 (sıfır), 2024 yılı için 97.069.173 TL (%56,28), 2025 yılı için 18.785.189 TL (%10,89) ve 2026 yılı için 65.038.499 TL (%37,71) olarak revize edilmesi (%4,88'lik iş artışı dahil), ayrıca hazırlanacak revize iş programında, işin durduğu 1 Temmuz-31 Aralık 2025 döneminin 0 (sıfır) olarak geçilmesi, bu ödenekler dikkate alınarak taraflarınca hazırlanan revize iş programının onaylanması, daha önce hesaplanan fiyat farklarının, bu en son onaylı revize iş programına göre yeniden hesaplanarak, düzeltilmesi gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

11.02.2026 onay tarihli “*Anlaşmazlık Tutanağı*” başlıklı belgeden özetle;

İşin yer teslimi sonrası yüklenici tarafından hazırlanan ve taraflarınca onaylanan ilk iş programına göre işin yürütülmesinin, sözleşme gereği, yüklenicinin yükümlülüğünde olduğu,

İşin yürütülmesi sırasında düzenlenen geçici hakediş raporlarının, sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile yükleniciye 502 gün ilave süre verilerek, yüklenicinin bu yönde doğan hakkının karşılandığı,

Bu bağlamda, süre uzatımı verilmesi ile ödenek dilimi revizyonunun mevzuat ve sözleşme hükümleri kapsamında ayrı işlemler olduğu, her süre uzatımı verilmesi durumunda otomatik olarak ödenek aktarımını zorunlu kılan bir sözleşme hükmü bulunmadığı, ödenek dilimlerinin, idarelerinin bütçe imkanları ve yatırım programları çerçevesinde belirlendiği, sözleşmede yer alan yıllık ödenek dilimlerinin bağlayıcı nitelikte olduğu,

İşin yürütülmesi sırasında sözleşme ve eklerine göre düzenlenen geçici hakedişlerde hesaplanan fiyat farklarının, yürürlükte bulunan mevzuata/esaslara göre hesaplandığı, yüklenici tarafından talep edilen geçmiş dönem hakedişlerinde hesaplanan fiyat farklarının, hazırlanacak revize iş programına göre geriye dönük olarak yeniden hesaplanmasının, sözleşme hükümleri ile bağdaşmayacağı gibi idarelerince tesis edilmiş ve kesinleşmiş idari işlemin hukuki niteliğini de zedeleyeceği,

Yüklenici tarafından hesaplanan süre ve bu süreye göre hazırlanan revize iş programında, idarelerince verilen sürelerin aşıldığı, idarelerince onaylı revize iş programının, işin kalan imalatları, alınan süre uzatımı kararları ve idarelerinin bütçe imkanları doğrultusunda belirlenen ödeneklerle uyumlu olduğu,

İş artışına konu imalatlar sebebi ile süre verilmesi ve bu hususun revize iş programına konu edilmesinin ancak iş artışı Olur'u sonrası mümkün olacağı, bu husustaki yüklenici talebinin sözleşme ve mevzuat hükümleri ile bağdaşmadığı,

Sonuç olarak;

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

Bahse konu işte gerekli ilave sürelerin verildiği, ancak bu sürelerin verilmesiyle, hazırlanacak revize iş programında ödenek dilimi değişikliğini ve buna istinaden fiyat farklarının yeniden hesaplanmasını zorunlu kılan bir sözleşme hükmünün bulunmadığı, bu sebeple yüklenici taleplerinin uygun görülmediği,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra anlaşmazlık konuları ile ilgili tespit ve değerlendirmeye geçilmiştir.

Başvuru yazısı ve ekleri incelendiğinde;

İşin yer tesliminin 20.11.2023 tarihinde yapıldığı, süresinin 360 gün ve bu süreye göre iş bitim tarihinin 14.11.2024 olarak belirlendiği, sözleşmesinde yıllar ödeneğinin, 2023 yılı için %15 ve 2024 yılı için %85 olarak tespit olunduğu,

15.12.2023 tarihli ve idare hitaplı yüklenici dilekçesinde; gerekçesi belirtilen sebeplerle iksa projesi hazırlanıp dilekçe ekinde idareye sunulduğu, 02.01.2024 tarihli ve yüklenici hitaplı idare yazısında zemin formasyonunun uygun olmaması sebebi ile iksa projesinde değişiklik yapılmasının istenildiği, 02.02.2024 tarihli ve idare hitaplı yüklenici dilekçesinde, iksa projelerinde gerekli değişiklikler yapılarak idareye sunulduğunun belirtildiği,

21.08.2024 tarihli ve “1.Süre Uzatımı” konulu Olur’da; iksa projesinin yüklenici tarafından idareye sunulduğu 02.02.2024 tarihi ile iksa projelerinin onaylandığının yükleniciye tebliğ edildiği 23.02.2024 tarihi arasındaki 21 gün ile bu projeye göre işin yürütülmesi sırasında yeniden iksa projesinde değişiklik gerekmesine bağlı olarak, revize iksa projelerinin yüklenici tarafından taraflarına sunulduğu, 25.04.2024 tarihi ile revize iksa projelerinin onaylandığının yükleniciye tebliğ edildiği 30.05.2024 tarihi arasındaki 35 gün olmak üzere toplamda 56 gün ilave süre verilmesinin ve yeni/revize iş bitim tarihinin 09.01.2025 olarak belirlenmesinin uygun görüldüğü, ancak bahse konu Olur’da, proje revizesi sebebi ile çalışılmayan günlere karşılık ilave süre verilerek, işin 2025 yılına sari hale getirilmiş olmasına karşılık, çalışılmayan günlerde harcanamayan ödeneğin uzatılan sürede harcanmak üzere herhangi bir aktarımının/revizesinin yapılmadığı,

16.10.2024 tarihli ve “2.Süre Uzatımı” konulu Olur’da; 2024 yılı içerisinde düzenlenen 7 adet geçici hakedişin (1-7 No.lu) sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile işte toplamda 85 günlük bir gecikme yaşandığının tespit edildiği, gecikilen sürenin tespitinin nasıl yapılacağı hususunda Başkanlığımıza yapılan başvuru sonrası Kurulumuzca alınan 2024/135 No.lu Karar’a rağmen, idaresince farklı bir metotla gecikilen sürenin tespit edildiğinin görüldüğü, 1. Süre uzatımı da dikkate alınarak 9 günlük mükerrer sürenin 85 günden çıkartılması ile 76 günlük ilave sürenin tespit edildiği ve bu süreye göre yeni/revize iş bitim tarihinin 26.03.2025 olarak belirlenmesinin uygun görüldüğü, ancak bahse konu Olur’da, geçici hakedişlerin sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile 2024 yılı içerisinde çalışılmayan, dolayısı ile iş programının gerisinde kalınmasına sebep olan gecikmeye karşılık ilave süre verilerek, işin 2025 yılına sari hale gelmiş olmasına karşılık çalışılmayan günlerde harcanamayan ödeneğin, uzatılan süre içerisinde harcanmak üzere herhangi bir aktarımının/revizesinin yapılmadığı,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

21.02.2025 tarihli ve “3.Süre Uzatımı” konulu Olur’da; 2024 ve 2025 yılı içerisinde düzenlenen 11 adet geçici hakedişin (1-11 No.lu) sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile işte toplamda 237 günlük bir gecikme yaşandığının tespit edildiği, gecikilen sürenin tespitinin nasıl yapılacağı hususunda Başkanlığımıza yapılan başvuru sonrası Kurulumuzca alınan 2024/135 No.lu Karar’a rağmen, idaresince farklı bir metotla gecikilen sürenin tespit edildiğinin görüldüğü, bu süre içerisinde, 2. Süre uzatımında belirlenen 85 günlük sürenin olduğu, dolayısıyla 85 günlük mükerrer sürenin 237 günden çıkartılması ile 152 günlük ilave sürenin tespit edildiği ve bu süreye göre yeni/revize iş bitim tarihinin 25.08.2025 olarak belirlenmesinin uygun görüldüğü, ancak bahse konu Olur’da, geçici hakedişlerin sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile 2024 ve 2025 yılı içerisinde çalışılmayan, dolayısı ile iş programının gerisinde kalınmasına sebep olan gecikmeye karşılık ilave süre verilerek, işin 2025 yılına sari hale gelmiş olmasına karşılık, çalışılmayan günlerde harcanamayan ödeneğin, uzatılan süre içerisinde harcanmak üzere herhangi bir aktarımının/revizesinin yapılmadığı,

31.07.2025 tarihli ve “4.Süre Uzatımı” konulu Olur’da; 2024 ve 2025 yılı içerisinde düzenlenen 10 adet geçici hakedişin (1-10 No.lu) sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile işte toplamda 416 günlük bir gecikme yaşandığının tespit edildiği, gecikilen sürenin tespitinin nasıl yapılacağı hususunda Başkanlığımıza yapılan başvuru sonrası Kurulumuzca alınan 2024/135 No.lu Karar’a rağmen, idaresince farklı bir metotla gecikilen sürenin tespit edildiğinin görüldüğü, bu süre içerisinde, 3. süre uzatımında belirlenen brüt 237 günlük sürenin olduğu, dolayısıyla brüt 237 günlük mükerrer sürenin 416 günden çıkartılması ile 179 günlük ilave süre tespit edildiği ve bu süreye göre yeni/revize iş bitim tarihinin 20.02.2026 olarak belirlenmesinin uygun görüldüğü, ancak bahse konu Olur’da, geçici hakedişlerin sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile 2024 ve 2025 yılı içerisinde çalışılmayan dolayısı ile iş programının gerisinde kalınmasına sebep olan gecikmeye karşılık ilave süre verilerek, işin 2025 ve 2026 yıllarına sari hale gelmiş olmasına karşılık çalışılmayan günlerde harcanamayan ödeneğin, uzatılan süre içerisinde harcanmak üzere herhangi bir aktarımının/revizesinin yapılmadığı,

Başvuru yazısında gönderilen, yüklenici imzalı ve idare onaylı “4. Revize İş Programı”nda, sözleşme ödeneklerinin; 2023 yılı için 19.640.708 TL (%11,38), 2024 yılı için 82.070.997 TL(%47,58), 2025 yılı için 67.342.174 TL (%39,05) ve 2026 yılı için 3.401.119 TL(%1,97) olarak belirlendiği (iş artışı yok), bahse konu yıllar ödeneğinin yıl içi dağılımının, sözleşmesinde havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmayan devresi olmamasına rağmen, 2023 yılının Kasım ayında 10, 2024 yılının Şubat ayında 21, Nisan ayında 5 ve Mayıs ayında ise 30 gün çalışma yapılmadığı (0 (sıfır) TL ödenek) şeklinde belirlendiğinin görüldüğü,

19.09.2024 tarihli ve “Fiyat Olur’u” konulu Olur’da 7.168.245 TL,

27.02.2025 tarihli ve “Fiyat Olur’u” konulu Olur’da 928.518 TL,

29.07.2025 tarihli ve “Fiyat Olur’u” konulu Olur’da 341.100 TL’lik,

İlave imalatın yapımına karar verildiği,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

22.12.2025 tarihli ve “Süre Uzatımı” konulu (5. Süre Uzatımı) Olur’da; 2024 ve 2025 yılı içerisinde düzenlenen 17 adet geçici hakedişin (1-17 No.lu) sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile işte toplamda 455 günlük bir gecikme yaşandığının tespit edildiği, gecikilen sürenin tespitinin nasıl yapılacağı hususunda Başkanlığımıza yapılan başvuru sonrası Kurulumuzca alınan 2024/135 No.lu Karar’a karara rağmen, idaresince farklı bir metotla gecikilen sürenin tespit edildiğinin görüldüğü, bu süre içerisinde, 4. süre uzatımında belirlenen brüt 416 günlük sürenin olduğu dolayısıyla brüt 416 günlük mükerrer sürenin 455 günden çıkartılması ile 39 günlük ilave süre tespit edildiği ve bu süreye göre yeni/revize iş bitim tarihinin 31.03.2026 olarak belirlenmesinin uygun görüldüğü, ancak bahse konu Olur’da, geçici hakedişlerin sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde ödenmemesi sebebi ile 2024 ve 2025 yılı içerisinde çalışılmayan, dolayısı ile iş programının gerisinde kalınmasına sebep olan gecikmeye karşılık bir ilave süre verilerek, işin 2025 ve 2026 yıllarına sarı hale gelmiş olmasına karşılık, çalışılmayan günlerde harcanamayan ödeneğin, uzatılan süre içerisinde harcanmak üzere herhangi bir aktarımının/revizesinin yapılmadığı,

Başvuru yazısında gönderilen ve idarece hazırlandığı görülen, fakat taraf imzaları ve idare onayı olmayan “5. Revize İş Programı”nda, sözleşme ödeneklerinin; 2023 yılı için 19.640.708 TL (%11,38), 2024 yılı için 79.942.759 TL(%46,35), 2025 yılı için 63.422.256 TL (%36,77) ve 2026 yılı için 9.449.275 TL(%5,47) olarak belirlendiği (iş artışı yok), bahse konu yıllar ödeneğinin yıl içi dağılımının, sözleşmesinde havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmayan devresi olmamasına rağmen, 2023 yılının Kasım ayında 10, 2024 yılının Şubat ayında 21, Nisan ayında 5 ve Mayıs ayında ise 30 gün çalışma yapılmadığı (0 (sıfır) TL ödenek) şeklinde belirlendiğinin görüldüğü,

12.08.2025 tarihli ve idare hitaplı yüklenici dilekçesinde; 02.12.2024 tarihinden dilekçe tarihine kadar toplamda 29.785.085 TL tutarında geçici hakedişin ödenmediği, 01.07.2025 tarihinden dilekçe tarihine kadar çalışma yapılmadığı, ödemeler yapıldığında işe devam edileceği, bu sürede, süre uzatımı ve ödenek dilimi değişiklik haklarının saklı kaldığının belirtildiği,

30.12.2025 tarihli ve idare hitaplı yüklenici dilekçesinde; 12.08.2025 tarihli dilekçelerinde belirtilen hususun (hakediş alacaklarının) bir kısmının çözüldüğü, halen 12.592.961 TL hakediş alacaklarının olduğu, 02.01.2026 tarihinden itibaren işe kaldığı yerden devam edileceğinin belirtildiği,

06.01.2026 tarihli ve idare hitaplı yüklenici dilekçesinde; taraf görüşünde belirtilen hususlara yer verilerek, dilekçede belirtilen şekilde, süre uzatımı ve ödenek aktarımının yapılması ve buna göre revize iş programı hazırlanarak, daha önce hesaplanan fiyat farklarının yeniden hesaplanarak, düzeltilmesinin talep edildiği,

Sözleşme tarafları arasında 11.02.2026 tarihli “Anlaşmazlık Tutanağı” başlıklı belge düzenlenerek başvuru yazısı ekinde Başkanlığımıza gönderildiği,

Görülmektedir.

Bu tespitlerin ardından öncelikle sözleşme tarafları arasında imzalanan yapım sözleşmelerinin mahiyeti hakkında bir değerlendirme/hatırlatma yapılmasında fayda mütalaa edilmiştir.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ait sözleşmelerin, taraflara karşılıklı olarak borçlar yüklediği,

Bu bağlamda, yüklenicinin idareye karşı iki temel borcundan birinin “*özen borcu*”, ikincisinin ise “*işi teslim etme borcu*” olduğu, dolayısı ile yüklenicinin iş programına uygun olarak, sözleşme konusu iş/eseri eksiksiz ve kusursuz olarak idareye teslim etmesi gerektiği,

İdarenin yükleniciye karşı sorumluluğunun ise, sözleşme konusu işe ait imalatların yapılmasına yönelik olarak, mevzuatına uygun yer tesliminin yapılması, uygulama projelerinin teslimi, geçici hakedişlerin süresi içerisinde ödenmesi, idareden veya mücbir sebeplerden kaynaklanan gecikmelere karşılık gerekli ilave sürelerin verilmesi ve bu sürelerle karşılık ödenek aktarmalarının yapılması hususlarının bir arada belirlendiği “*Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı*”nın zamanında alınarak yükleniciye tebliğ edilmesi, buna istinaden hazırlanacak revize iş programının onaylanması ve bu onaylı revize iş programına göre iş ve işlemlerin yürütülmesi gibi sorumluluklardan müteşekkil olduğu,

Her iki tarafın birbirine karşı olan sorumluluklarının özenle yerine getirilmesi gerektiği, taraflardan birinin sorumluluğunu yerine getirmemesi halinde, hukukta “*ahde vefa*” ilkesi olarak adlandırılan ilkenin ihlali anlamını taşıyacağı, böyle bir durumda ise diğer tarafın, gerek sözleşmenin gerekse hukukta delil sözleşme niteliğinde olan sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin tarafına tanımış olduğu hak ve yetkileri kullanması sonucunu doğuracağı ve bu hak ve yetkinin kullanılmasına, karşı tarafın itirazda bulunamayacağı,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62 nci maddesinin (a) fıkrasında;

“Yatırım projelerinin plânlanan sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılabilmesi amacıyla, birden fazla yılı kapsayan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için, işin süresine uygun olarak yıllar itibariyle ödeneğin bütçelerinde bulunmasını sağlamak üzere programlamanın yapılmış olması zorunludur. ... ve başlangıçta daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimleri sonraki yıllarda azaltılamaz.”,

Fıkranın gerekçesinde;

“Birden fazla yılı kapsayan işlerde başlangıç yılı ödeneğinin çok az belirlenmesi ve sonraki yıl ödeneklerinin de programlanandan az olacak şekilde sonradan revize edilmesi nedenleriyle işlerin öngörülen sürede bitirilemediği ve sürüncemede kaldığı tespit edildiğinden, bu işlerin ihale edilebilmesi için proje maliyetinin %10'u oranında başlangıç yılı ödeneğinin ayrılması ve daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimlerinin azaltılmaması zorunlu kılınmıştır.”,

İşe ait sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“11.2...

Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden;

2023 Yılında %15

2024 Yılında %85

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

ödenek tespit olunmuştur. Yüklenici yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorundadır.”,

“İş programı” başlıklı 12 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında;

“(1) Yüklenici, iş programını yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, sözleşme bedeli üzerinden imalatların niteliği, teknik özelliği ve yapım süreleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle, gün bazında yapılması gereken iş tutarlarını hesaplayarak, ödeneklerin yıllara göre dağılım esasları ile varsa işin kısımları ile bitirme tarihlerini de dikkate alarak İdarece verilen örneklere uygun olarak hazırlar. Bu programda ayrıca; iş kalemlerini ve iş gruplarını, aylık imalatı ve iş miktarlarını, yıllık ödenek dilimleri ve bunların aylara dağılımı gösterilir ve iş programı en az dört nüsha hazırlanarak onaylanmak üzere İdareye teslim edilir.

(3) İş programının hazırlanması ve uygulanması ile ilgili diğer hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri uygulanır.”,

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGS)’nin “İş programı” başlıklı 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasında;

“İş programında, resmî tatil günleri ile sözleşmesinde belirtilmiş ise, iklim şartlarından dolayı çalışmaya elverişli olmayan dönemler dışındaki bütün günlerin çalışarak geçirileceği göz önünde tutulur. Ancak, işin bitimi çalışmaya elverişli olmaya rastlar ise idare yükleniciden, teknik şartları yerine getirerek işi tamamlaması için bu devre içinde çalışmasını isteyebilir. İş programının büro çalışmaları ile ilgili bölümlerinde iklim şartları dikkate alınmaz.”

Hükümlerinin yer aldığı,

Bu hükümlerden; idaresince, sözleşmesinde, yıllar itibariyle tespit olunan ödeneklerin temin edilmesi, yüklenicinin de, sözleşmesinde belirtilen yıllar ödeneğini başka bir ifade ile ödeneklerin yıllara göre dağılım esaslarını, kendisine yılı sonu itibariyle ödenecek şekilde, yıl içinde çalışma şartları, teknik sınırlamalar, ihtiyaç önceliği gibi etkenlere göre, resmi tatil günleri ve sözleşmesinde belirtilen havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan günlerini de dikkate alarak hangi iş kalemlerini yaparak harcayacağını gösterir ayrıntılı bir iş programını, sözleşmesinde belirtilen sürelerde ve idarenin vereceği örneklere uygun olarak hazırlaması ve idare onayına sunmasını müteakip, onaylanan bu ilk iş programına göre iş ve işlemlerin yürütülmesi gerektiği, dolayısıyla bu husustaki görev ve sorumluluğun, sözleşme ve eki YİGS hükümleri gereğince taraflara ait olduğu değerlendirilmektedir.

Bu genel değerlendirmelerden sonra, anlaşmazlık konuları, sözleşme ve eki YİGS ile ilgili mevzuat hükümlerine göre ayrı başlıklar altında değerlendirildiğinde;

1- 2023 yılı ödeneği ile ilgili olarak;

Tespitler bölümünde yer verildiği üzere, yer teslimi ile birlikte kazı imalatlarının yapılabilmesi için iksa projesi hazırlanmasına karar verildiği, buna dair yüklenici tarafından bir projenin hazırlandığı, idare onayını müteakip projenin uygulanması sırasında tekrar iksa projelerinde bir değişikliğe gidildiği, proje hazırlanması süreci ve sonrasında bu projede değişikliğe gidilmesi sebebi ile işte meydana gelen gecikmeye karşılık, idaresince toplamda 56

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32

Karar Tarihi: 04.03.2026

gün ilave sürenin verildiği, ancak projelerin hazırlanıp idareye sunulması ve idarece onaylanması ile ilgili yazışma süreçleri 2024 yılı içerisinde gerçekleştirildiğinden, idaresince, proje hazırlanmasına bağlı olarak işte yaşanan gecikmenin 2024 yılı içerisinde yaşandığının kabulü ile hareket edildiği, ancak başvuru yazısı ekinde Kurulumuza gönderilen 4. Revize iş programı dikkate alındığında; iş yeri tesliminin yapıldığı 20.11.2023 tarihi ile 31.12.2023 tarihi arasındaki 41 günlük süreyi kapsayan 2023 yılı ödeneği, sözleşmesinde %15 oranında olmasına rağmen, anılan revize iş programında, sadece Aralık ayında harcanmak üzere %11,38 olarak revize edildiğinin anlaşıldığı, ancak bu ayda, yüklenici beyanı hariç, başkaca bir imalat yapıp yapılmadığının başvuru yazısı ve eklerinden anlaşılamadığı,

İşe ait sözleşme eki YİGS'nin "Projelerin tesliminde gecikme olması" başlıklı 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında;

"İş için gerekli olan projelerle diğer teknik belgelerin yükleniciye tesliminde gecikme olması veya uygulanmak üzere yükleniciye verilen proje ve teknik belgelerde, yeni proje veya belge hazırlanmasını gerektirecek ve dolayısıyla zamana ihtiyaç gösterecek şekilde değişiklik yapılması hallerinde yüklenici hiçbir itiraz öne süremeyecektir. Ancak bu gecikme, işin bir kısmının veya hepsinin zamanında bitirilmesini geciktirirse sözleşmedeki iş süresi, işin bir kısmı veya tamamı için gecikmeyi karşılayacak şekilde uzatılır."

"İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında;

"İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, ...gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır."

"Ataşmanlar ve ilgili diğer defterler" başlıklı 28 inci maddesinde;

"(1) İşyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için, örneklerine göre şantiye günlük defteri, röleve ve ataşman defterleri, bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulur. Yüklenici bu defterleri ve ilgili belgeleri imzalamak zorundadır. Bunlardan imzalı birer kopya yükleniciye verilir."

"(2) Yüklenici ataşmanlar ve ilgili diğer defter ve belgeleri imzalamış olmakla içindikileri ve yapılan hesapların doğruluğunu kabul etmiş olur...."

Hükümlerinin yer aldığı,

Bu hükümlerden de görüleceği üzere, işin yürütülmesi sırasında, işe ait projelerin yükleniciye tesliminde gecikme olması ve idareden kaynaklanan sebepler ile sözleşmenin ifasının gecikmesi halinde, yükleniciye süre uzatımı verilmesinin gerektiği,

İşin yürütülmesi sırasında, iş artışına karşılık verilen süre hariç, mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi halinde yükleniciye verilen sürelerin, süre uzatımı tarihi öncesi var olan işin süresi kadar çalışma yapılamadığı (bu sürede idareden kaynaklanan sebeplerle işin durduğu veya yavaşladığı

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

gerekçesi ile) dolayısı ile eksik çalışma yapıldığı kabulü ile çalışılmayan günlere karşılık verildiği ve bu sürelerin işin bitim tarihine eklendiği göz önünde bulundurulduğunda, çalışılmayan bu günlerde harcanamayan sözleşme ödeneğinin de tespit edilerek, uzatılan sürede yapılacak imalatların/işlerin bedeline karşılık ve uzatılan sürelerde harcanması öngörülen ödenek olarak aktarımının yapılması gerektiği, bu tespitin ise idaresince alınan süre uzatımı kararında yapılması/belirtilmesi gerektiği,

Başka bir ifade ile sözleşme ve eki ilgili hükümler bir bütün olarak incelendiğinde; işin yürütülmesi sırasında, mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi halinde, idaresince bir süre uzatımının verilmesi durumunda, süre uzatımına neden olan hususların ortaya çıkış tarihi sonrası, idaresince zamanında süre uzatımı kararı alınması, bu süre uzatımı kararında aktarılacak ödenek tutarlarına da yer verilmesi, bu süre uzatımı ve ödenek aktarma kararlarının yine zamanında yükleniciye tebliğ edilmesi ve yüklenicinin de zamanında revize iş programı hazırlayarak idareye onaylatması ve onaylı en son revize iş programına göre iş ve işlemlerin yürütülmesi gerektiği,

Sonuç olarak; bahse konu işte, yer teslimi ile birlikte, idaresince, sadece ve öncelikle kazı imalatlarının yapılmasının öngörüldüğü durumda ve kazı imalatlarına başlanılmadan önce iksa projeleri hazırlanıp onaylanması ve iksa imalatları (Fore kazık, mini kazık, diyafram perde vb.) yapıldıktan sonra kazı imalatlarına başlanılmasına karar verilmiş ise bu durumda, yer teslim tarihi ile iksa projelerinin, idarece onaylanıp yükleniciye tebliğ edildiği tarih arasında herhangi bir çalışmadan bahsedilemeyeceği, dolayısıyla, yer teslimi yapıldıktan sonra, kısmi bir kazı yapıp, sonrasında iksa imalatına ve bunun öncesinde iksa projesi hazırlanmasına karar verilmesi veya kazı imalatı dışında başka imalatların yapılmasının idaresince talimatlandırılması gibi durumlar hariç (ki bu husus şantiye günlük defterinden tespit edilebilir), iş yeri teslim tarihi ile iksa projelerinin idarece onaylanıp yükleniciye tebliğ edildiği tarih arasında geçen sürenin ilave süre olarak verilmesi ve bu sürede harcanamayan ödeneğin de belirlenip, 2024 ve/veya 2025 yılında harcanacak şekilde sonraki yıla/yıllara aktarılması gerektiği, bu iki hususun, yani ilave sürenin ve buna bağlı olarak harcanamayan ödeneğin aktarımının yapılacağı bir “Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı” alınması ve yükleniciye tebliğini müteakip hazırlanacak revize iş programına göre iş ve işlemlerin yürütülmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

2- İşin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan ve idaresince yapımına karar verilen ilave imalatlar/işler ile ilgili olarak;

Başvuru yazısı ekinde yer alan;

19.09.2024 tarihli ve “Fiyat Olur’u” konulu Olur’da 7.168.245 TL,

27.02.2025 tarihli ve “Fiyat Olur’u” konulu Olur’da 928.518 TL,

29.07.2025 tarihli ve “Fiyat Olur’u” konulu Olur’da 341.100 TL’lik,

İlave imalatın yapımına karar verildiği görülmektedir.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

İşe ait sözleşme eki YİĞŞ'nin "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasında;

"(5) Öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde ilave işin gerektirdiği ek süre Yükleniciye verilir."

Hükümünün yer aldığı, bu hüküm ile idarece ilave imalatlara dair alınan Olur'lar/onaylar birlikte göz önünde bulundurulduğunda, idaresince yapımına karar verilen ilave imalatlara dair sürenin de belirlenerek yükleniciye ilave süre olarak verilmesi gerektiği, ayrıca buna bağlı olarak hazırlanacak revize iş programında, bu ilave imalatların yapıldığı/yapılacağı aylarda, bedellerinin gösterilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

3- Geçici hakedişlerin sözleşmede belirtilen sürede ödenmemesi sebebi ile verilecek ilave süre ile ilgili olarak;

İşe ait sözleşmenin "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında;

"Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım işleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Hazırlanan hakedişler raporları İdarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenir...."

Sözleşme eki YİĞŞ'nin "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29 uncu maddesi dördüncü ve altıncı fıkrasında;

"(4) İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (... ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır."

(6) ... idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır."

Hükümlerinin yer aldığı,

Bu hükümler ile işin yürütülmesi sırasında 2024 ve 2025 yılları içerisinde düzenlenen geçici hakediş raporlarının, sözleşmede belirlenen süre içerisinde ödenmediği, bu sebep ile idaresince 502 gün ilave süre verildiği hususları birlikte göz önünde bulundurulduğunda;

İşin yürütülmesi sırasında sözleşmesinde belirtilen sürelerde yüklenici ve yapı denetim görevlilerince hazırlanıp imzalanan geçici hakedişlerin, yine sözleşmede belirtilen sürelerde tahakkuka bağlanıp ödenmesi gerektiği,

Geçici hakedişlerin sözleşmede belirtilen süre içerisinde ödenmemesi, başka bir ifade ile ödenek yetersizliği sebebi ile geç ödenmesi durumunda, yüklenicinin idareye verdiği hakedişin bedelini, sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde alarak yeni işler meydana getireceği, hakediş bedelinin gecikmeli olarak ödenmesi halinde ise iş programında belirtilen

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

imalatların yapımında gecikmeler yaşanabileceği, bu sebeple idaresince, sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde ödenmeyen/ödenemeyen hakedişlerden kaynaklı olarak işte meydana gelen bir durma/yavaşlama ve dolayısı ile bir gecikmenin ortaya çıkması durumunda, bu durma/yavaşlama dolayısı ile gecikmenin hesaplanarak süre uzatımı olarak verilmesi ve bu sürede harcanmayan ödeneğin tespit edilerek, aktarılması gerektiği,

Bu bağlamda, hakedişlerin geç ödenmesi sebebi ile yaşanan gecikme sonrası verilecek ilave sürenin tespitine yönelik olarak sözleşme ve eklerinde açık bir yöntemin bulunmadığı,

Bununla birlikte, bahse konu işte, geçici hakedişlerin geç ödenmesi sebebi ile işte meydana gelen gecikmeye karşılık idaresince süre uzatımlarının alındığı ancak bu sürelerin tespitinde, Kurulumuzca alınan 2024/235 No.lu Karar'a rağmen, idaresince farklı bir usul ile ilave süre tespitinin yapıldığı,

Ancak bahse konu işte, 1. Süre uzatımı kararı hariç, idaresince alınan 4 adet süre uzatımı incelendiğinde;

2024 yılı içerisinde düzenlenen tüm geçici hakedişlerin süresi içerisinde ödenmediğinin anlaşıldığı,

2025 yılı içerisinde yüklenicinin idare hitaplı 12.08.2025 tarihli dilekçesinde; 02.12.2024 tarihinden dilekçe tarihine kadar toplamda 29.785.085 TL tutarında geçici hakedişinin ödenmediğinin belirtildiği ve 30.12.2025 tarihli dilekçesinde ise, 12.08.2025 tarihli dilekçelerinde belirtilen hususun (hakediş alacaklarının) bir kısmının çözüldüğü, halen 12.592.961 TL hakediş alacaklarının olduğunun belirtildiği,

Hususları birlikte göz önünde bulundurulduğunda;

Bu hususun artık, münferit bir hakedişin, sözleşmede belirtilen sürede ödenmemesi, başka bir ifade ile geç ödenmesi olarak görülemeyeceği, bu hususun, idaresince ödenek temin edilememesi, başka bir ifade ile ödenek yetersizliği olarak görülmesi gerektiği,

Bu durumda, işte meydana gelen gecikmenin tespitine yönelik olarak idarenin uyguladığı/izlediği yöntemin doğru bir yöntem olmayacağı, nitekim idarenin izlediği yöntemle göre alınan süre uzatımı kararlarından da görüleceği üzere, ilave süre tespitinde çakışan sürelerin ortaya çıkacağı, bahse konu işte, idaresince herhangi bir iş durdurma durumu yaşanmadığı halde, işin sözleşmede belirlenen süresinden daha fazla süre uzatımı verilmesine yol açıldığı,

Bu sebeple, bahse konu işte sıralı birçok hakedişin süresi içerisinde ödenememesi durumunun, yıl/yıllar ödeneğinin idaresince temin edilememesi, başka bir ifade ile ödenek yetersizliği sonucunu ortaya çıkardığı, bu durumda, yıl sonu itibari ile temin edilemeyen ödeneğin tespit edilerek sonraki yıla/yıllara aktarımının yapılması ve bu ödeneğe tekabül eden süre uzatımının verilmesi gerektiği,

Buna yönelik olarak, ödeneği temin ve tahsis edilemeyen 2024 ve 2025 yılı içinde düzenlenen en son geçici hakediş itibari ile o yıllar harcanan toplam tutarı tespit edilerek, o yıllar sözleşme ödeneği ile karşılaştırılması ve bunun sonucunda idaresince temin edilemeyen 2024 ve 2025 yıllar ödeneğinin tespit edilmesi ve sonraki yıla/yıllara aktarılması ve bu ödeneğin

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

harcanmasına karşılık ilave sürenin tespit edilmesi ve süre uzatımı olarak verilmesi, nihayetinde bu iki husus göz önünde bulundurularak revize iş programı hazırlanması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

4- 01.07.2025 ve 31.12.2025 tarihleri arasında işin durduğu veya yavaşladığı hususu ile ilgili olarak;

Olağan şartlarda, yüklenicinin kendiliğinden işi durduramayacağı, bununla birlikte, bu raporun tespitler bölümünde yer verilen yüklenici dilekçelerinde bahsedilen gerekçelere (geçici hakedişlerin süresi içerisinde ödenmemesi) bağlı olarak yüklenicinin işi durdurmasına karşılık, idaresince, yükleniciye işe devam etmesi hususunda herhangi bir ihtar yazısının tebliğ edilmediği durumda, işin durduğunun idaresince zımnen kabulü saiki ile hareket edilmesi gerektiği, ancak 3 No.lu madde başlığı altında, işte meydana gelen gecikmenin tespitinde, yüklenicinin işi durdurup çalışmadığı dönemi de kapsayacak şekilde ilave süre tespitinin nasıl yapılması gerektiğine dair bir değerlendirme yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda; bu sebeple yeniden bir ilave süre tespiti yapılamayacağı, ancak bu hususun sadece hazırlanacak revize iş programında, işin durduğu dönemlere ödenek bırakılmaması şeklinde ancak dikkate alınabileceği değerlendirilmektedir.

5- Revize iş programının hazırlanması ile ilgili olarak;

Başvuru yazısı eklerinde yer alan süre uzatımı kararları incelendiğinde; bu kararlarda, verilen ilave sürelerle karşılık, aktarılacak ödenek tutarlarına, başka bir ifade ile revize sözleşme ödeneklerine yer verilmediğinin görüldüğü, dolayısıyla hazırlanan revize iş programlarında, özelde başvuru yazısı ekinde yer alan onaylı 4 üncü revize iş programında, yıllar ödeneğinin nasıl belirlendiğinin anlaşılamadığı,

Sözleşme eki YİĞŞ'nin "İş programı" başlıklı 17 nci maddesinin yedinci fıkrasında;

"İşte idarece onaylanan bir süre uzatımı bulunduğu takdirde, yüklenici bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde yeni süreye göre revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorundadır",

Sözleşme eki "4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar"ın "İş programı ve ödenek dilimi" başlıklı 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında;

"4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, gerçekleştirilmesi gereken aya göre iş kalemleri ya da iş grupları için uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak fiyat farkı hesaplanır. Bu kapsamda revize edilen iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde ikinci fıkraya göre işlem yapılır.",

Hükümlerinin yer aldığı,

Bu hükümler ile yapılan tespitler birlikte göz önünde bulundurulduğunda;

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

Üst bölümlerde belirtildiği üzere işin yürütülmesi sırasında, sözleşme ve eklerinde belirtilen mevzuat hükümlerine istinaden yükleniciye süre uzatımı verildiği dikkate alındığında, bu süre uzatımı kararlarının doğal sonucu olarak, yukarıda yer verilen sözleşme ve eki hükümlere göre bir revize iş programının hazırlanması gerektiği, bu revize iş programında uzatılan sürede yapılacak imalatlara yer verileceğine göre, bu imalatlara ait bedellerin ödenmesine yönelik olarak, bu revize iş programında bir ödeneğin de mevcut olması gerektiği, dolayısı ile uzatılan sürede harcanmak üzere, süre uzatımına sebep olan günlerde harcanamayan ödeneğin belirlenip, uzatılan sürede harcanacak şekilde aktarılması gerektiği, bu iki hususun yani ilave sürenin ve buna bağlı olarak harcanamayan ödeneğin aktarımının yapılacağı bir “Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı”nın alınması gerektiği,

Sonuç olarak; idareden kaynaklanan sebeplerle alınan her “Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı”nda, inceleme ve değerlendirme bölümünde belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2023, 2024, 2025 ve 2026 yılı “yıllar ödeneği”nin belirlenmesi, buna bağlı olarak revize iş programlarının hazırlanması gerektiği,

Bu iş özelinde, hazırlanacak revize iş programında, 2024 ve 2025 yılları “yıl içi ödenek dağılımı”nın, sözleşme taraflarınca tutulacak şantiye günlük defteri ve düzenlenen fiili hakedişler göz önünde bulundurularak belirlenmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

6- Fiyat farklarının yeniden hesaplanması ile ilgili olarak;

İşe ait sözleşmenin “Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları” başlıklı 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında;

“14.2. Fiyat farkı hesaplanacaktır.”,

“4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”ın

“Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“... ”

ç) Güncel endeks: Uygulama ayına ait endeksi,...

e) Fiyat farkı: Birim fiyatlı sözleşmelerde, uygulama ayı içinde gerçekleşen imalat iş kalemleri ve ihzarat için; ..., bu Esaslara göre ödenecek veya kesilecek bedeli,...

i) Uygulama ayı: İş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirilmesi gereken ayı,

... ”,

“Fiyat farkı hesabı” başlıklı 5 inci maddesinde;

“Fiyat farkı hesabında aşağıdaki formül uygulanır:

$$F=A_n \times B \times (P_n-1)$$

...

ç) P_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile a , b_1 , b_2 , b_3 , b_4 , b_5 ve c değerlerinin ağırlık

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

oranları temsil katsayılarının yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

... ”,

“İş programı ve ödenek dilimi” başlıklı 7 nci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında;

“(2) Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı

(4) 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, gerçekleştirilmesi gereken aya göre iş kalemleri ya da iş grupları için uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak fiyat farkı hesaplanır.... ”,

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGS)’nin;

“Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“ ...

İş programı: Yüklenicinin, işin süresi ve varsa iş kısımlarına ait bitirme tarihleri ile yıllık ödeme miktarlarını da dikkate alarak, yapım işine ait iş kalemlerini/gruplarını, imalatların niteliğini, teknik özelliğini ve yapım sürelerini esas alarak aylık imalatı ve iş miktarlarını, ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı, yıllık ödenek dilimlerini ve bunların aylara dağılımını ayrıntılı olarak gösterdiği programını,

...ifade eder”,

“İş programı” başlıklı 17 nci maddesinin yedinci fıkrasında;

“İşte idarece onaylanan bir süre uzatımı olması... gibi durumlarda ... yüklenici bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorundadır. Revize iş programının süresinde teslim edilmemesi veya sunulan iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda birinci fıkradaki hükümler uygulanır”,

“Geçici hakediş raporları” başlıklı 39 uncu maddesinde;

“ ...

c) Yüklenicinin yaptığı işler ... hesaplanarak sözleşme hükümleri uyarınca kesin ödeme niteliğinde olmamak ve kazanılmış hak sayılmamak üzere geçici hakediş raporları ile ödenir

... ”,

“Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi” başlıklı 40 ıncı maddesinde;

“...İşin geçici kabulü yapıldıktan sonra, kesin hakediş raporunun düzenlenmesine esas olacak kesin metraj ve hesapların tamamlanmasına başlanır... Yüklenicinin kesin hakediş

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

raporunun düzenlenmesinde geçici hakediş raporlarındaki rakamlara itibar edilmez ve kesin metraj ve hesaplar sonucunda bulunan miktarlar esas alınır. ...”,

Hükümlerinin yer aldığı,

Bu hükümlere göre,

Bahse konu sözleşmede fiyat farkı hesaplanmasının öngörüldüğü, hesaplamanın ihale tarihinde yürürlükte olan esaslara göre yapılacağı, bahse konu esaslarda, fiyat farkının bir formüle bağlandığı ve yapılacak hesaplama sonucuna göre fiyat farkının ödenecek veya kesilecek bir bedel olarak ortaya çıkabileceği,

Bununla birlikte, hesaplamanın iş programı ile ilişkilendirildiği, bu bağlamda, iş programında herhangi bir aya ait ödenek diliminin harcanmaması veya eksik harcanması durumunda başka bir ifade ile yüklenicinin kusuru nedeniyle iş programına uyulmadığı takdirde, düzenlenecek geçici hakediş raporlarında hesaplanacak fiyat farklarında, imalat tutarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken imalat tutarına ait ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanının esas alınacağı, ancak, mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi sebebiyle yükleniciye ilave süre verilmiş olması halinde, bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak fiyat farklarının hesaplanacağı,

Bu sebeple revize iş programının/programlarının, hazırlanmasını gerektiren hususların ortaya çıktığı durumlarda, derhal ve zamanında mevzuatına uygun bir revize iş programının hazırlanması gerektiği,

Ancak, idareden kaynaklanan sebeplerle gerek süre uzatımı kararının gerekse bu karara bağlı olarak hazırlanacak revize iş programının hazırlanmasında gecikmeler yaşanması, başka bir ifade ile revize iş programının zamanında hazırlanmadığı/hazırlanamadığı ve düzenlenecek hakedişlerde, mecburen o anda mevcut iş programının dikkate alındığı hallerde ise yüklenicinin, revize edilmemiş, dolayısıyla o hakediş itibari ile gerçek durumu yansıtmayan mevcut iş programının gerisinde kalması durumuna bağlı olarak, bahse konu hakedişlerde hesaplanacak fiyat farklarında endeks karşılaştırması yoluna gidileceği, bu uygulamanın ise gerçek durumu yansıtmayacağı,

Başka bir ifade ile revize iş programı hazırlanması gerekirken, zamanında hazırlanmayan/hazırlanamayan revize iş programı yerine mecburen o anda mevcut iş programı dikkate alınarak düzenlenen geçici hakedişlerde hesaplanan fiyat farkları hatalı hesaplanmış olduğundan, revize iş programı hazırlanıp onaylanması sonrası, bu en son onaylı revize iş programına göre fiyat farklarının yeniden hesaplanması gerektiği, bu hesaplamanın, fiyat farkının tanımı gereği, her zaman ilave ödenecek bedel sonucunu ortaya çıkarmayacağı, işin yürütülmesi sırasında hesaplamada dikkate alınacak uygulama ayı endekslerine bağlı olarak bazen de kesilecek bir bedeli ortaya çıkarabileceği ve bu hesaplamanın yapılmaması halinde ise bu hususun mevzuatına uygun olmayacağı,

Diğer taraftan, işin devamı sırasında düzenlenen geçici hakediş raporlarında ödenen gerek iş kalemi veya iş grupları bedelinin, gerekse bu bedel dikkate alınarak hesaplanan, ödenecek veya kesilecek fiyat farkı tutarlarının, kesin ödeme niteliği taşımadığı ve kazanılmış hak sayılamayacağı,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32
Karar Tarihi: 04.03.2026

Tüm bu sebeplerle, işin yürütülmesi sırasında, mevzuatına uygun bir şekilde bir “*Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı*”na bağlı olarak, revize iş programı hazırlanıp onaylanması sonrası, bu en son onaylı revize iş programına göre fiyat farklarının yeniden hesaplanması gerektiği, bu hesaplamanın, fiyat farkının tanımı gereği, her zaman ilave/ödenek bedel sonucunu ortaya çıkarmayacağı, işin yürütülmesi sırasında hesaplamada dikkate alınacak uygulama ayı endekslerine bağlı olarak bazen de kesilecek bir bedeli ortaya çıkaracağı ve bu hesaplamanın yapılmaması halinde ise bu hususun mevzuatına uygun olmayacağı, dolayısıyla geçici hakedişlerde hesaplanan fiyat farklarının, mevzuatına uygun olarak hazırlanıp idaresince onaylanmış en son revize iş programına göre hesaplanması gerektiği, bunun sonucunda, daha önce hesaplanan fiyat farklarından fazla veya eksik bir tutar bulunması halinde, bu tutarın ödenmesi veya kesilmesi suretiyle fiyat farklarının düzeltilmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konular, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...” işinde;

1- Yer teslim tarihi ile iksa projelerinin idarece onaylanıp yükleniciye tebliğ edildiği tarih arasında geçen sürede, idarenin bilgisi dahilinde başkaca hiçbir imalat yapılmamış ise bu sürenin çalışılmayan günler olarak dikkate alınıp ilave süre olarak verilmesine ve bu sürede harcanamayan ödeneğin de belirlenip, 2024 ve/veya 2025 yılında harcanacak şekilde sonraki yıla/yıllara aktarılmasına,

2- İdaresince Olur/Onay verilen ilave imalatlara dair sürenin belirlenerek yükleniciye ilave süre olarak verilmesine, buna bağlı olarak hazırlanacak revize iş programında, bu ilave imalatların yapıldığı/yapılacağı aylarda, bedellerinin gösterilmesine,

3- 2024 ve 2025 yılı içerisinde düzenlenen geçici hakedişlerin sözleşmesinde belirtilen sürelerde ödememesi hususunun, ödenek yetersizliği olarak dikkate alınmasına, 2024 ve 2025 yılı içerisinde düzenlenen en son geçici hakediş itibari ile o yıllar harcanan toplam tutarın tespit edilerek, o yıllar sözleşme ödeneği ile karşılaştırılması ve bunun sonucunda idaresince temin edilemeyen ödeneğin tespit edilmesi ve sonraki yıla/yıllara aktarılması ve bu ödeneğin harcanmasına karşılık ilave sürenin tespit edilmesi ve süre uzatımı olarak verilmesine ve bu iki husus göz önünde bulundurularak revize iş programının hazırlanmasına,

4- Yüklenici dilekçelerinde bahsedilen gerekçelere (geçici hakedişlerin süresi içerisinde ödenmemesi) bağlı olarak yüklenicinin işi durdurmasına karşılık, idaresince, yükleniciye işe devam etmesi hususunda herhangi bir ihtar yazısı tebliğ edilmediği durumda, işin durduğunun idaresince zımnen kabulü saiki ile hareket edilmesine, buna bağlı olarak, hazırlanacak revize iş programında, işin durduğu döneme ödenek bırakılmamasına,

5- İdareden kaynaklanan sebeplerle alınan her “*Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı*”nda, inceleme ve değerlendirme bölümünde belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2023, 2024, 2025 ve 2026 yılı “*yıllar ödeneği*”nin belirlenmesine, buna bağlı olarak revize iş programlarının hazırlanmasına, hazırlanacak revize iş programında, 2024 ve 2025 yılı “*yıl içi ödenek dağılımı*”nın, bu iş özelinde, sözleşme taraflarınca tutulacak şantiye günlük defteri ve düzenlenen fiili hakedişler göz önünde bulundurularak belirlenmesine,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Sayısı: 2026/32

Karar Tarihi: 04.03.2026

6- Süre uzatımı ve ödenek aktarma kararına/kararlarına bağlı olarak, revize iş programı/programları hazırlanıp idaresince onaylanmasını müteakip, bu en son onaylı revize iş programına/programlarına göre fiyat farklarının hesaplanmasına, bunun sonucunda, daha önce hesaplanan fiyat farklarından fazla veya eksik bir tutar bulunması halinde, bu tutarın ödenmesi veya kesilmesi suretiyle fiyat farklarının düzeltilmesine,

05.01.2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun Ek Madde 1 ve Ek Madde 2 hükümlerine istinaden, 04.03.2026 tarihinde yapılan toplantıda, katılanların oy birliği ile karar verilmiştir.